



НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Октобар 2018.

Београд, новембар 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва.....	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података се користи анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво) изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде су и у октобру наставила да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Краткорочна инфлациона очекивања представника **финансијског сектора и привреде** благо су смањена у односу на септембарску анкету, и износе 2,8%, односно 2,4%, респективно, док су очекивања синдиката и становништва нешто виша него у септембру и износе 4,5%, односно 8,0%, респективно.

Представници финансијског сектора за октобар 2020. године очекују инфлацију тачно на централној вредности циља НБС (3,0%), што је незнатно ниже од септембарска 3,2%. Нижа су и средњорочна инфлациона очекивања представника привреде (2,5% наспрам 2,6% у септембру). Очекивања представника синдиката остала су непромењена и износе 5,0%, док су средњорочна инфлациона очекивања становништва повећана (први пут од јануара ове године) и износе 7,0%.

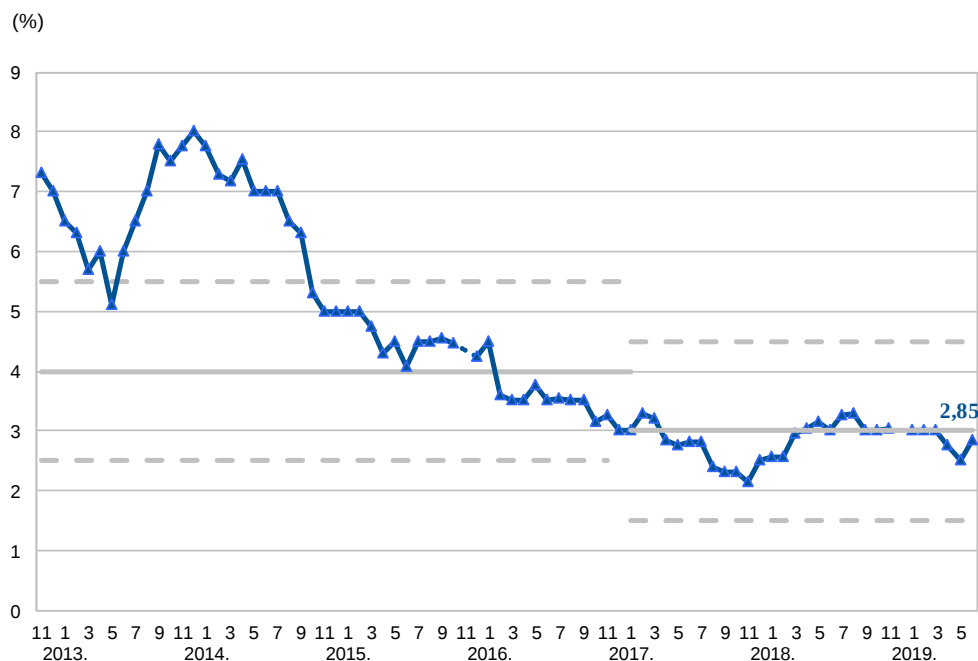
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у октобру благо су снижена, на 2,8% (3,0% у септембру). На сличном нивоу налазе се и инфлациона очекивања добијена из новембарске анкете агенције Блумберг, према којој финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију на циљаних 3,0% (исто као у октобру).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате анкета агенција Ипсос и Блумберг) у октобру је незнатно виша од септембарске вредности и износила је 2,85%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора



Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године унапред) у октобру су смањена и нашла су се тачно на циљаних 3,0% (3,2% у септембру). Ова очекивања крећу се у границама циља откада се статистички прате (март 2014. године).

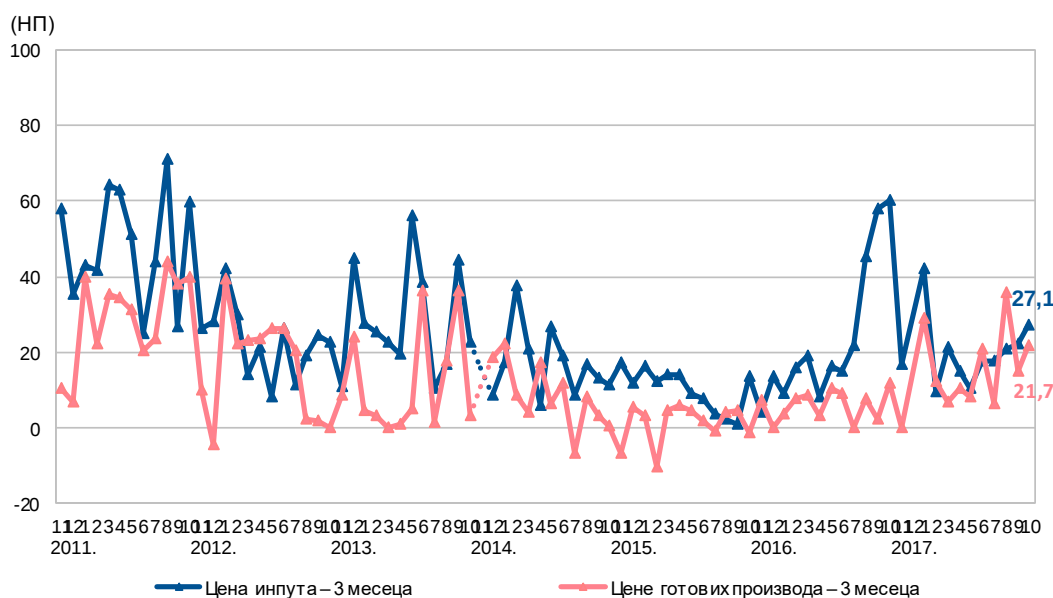
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обема анкетама приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин, банкама се с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна инфлациона очекивања привредника у октобру су смањена на 2,4% (са 2,6% из септембра), а на сличном нивоу налазе се и средњорочна инфлациона очекивања (2,5%), која су такође нижа него у септембру (2,6%).

Према резултатима Ипсосове анкете, настављен је тренд раста нето процента (НП) предузећа која очекују раст цена инпута, и у периоду од три месеца унапред, и у наредној години дана. Такође, у односу на претходну анкету повећан је број НП предузећа која очекују раст цена сопствених производа у наредна три месеца, са 14,9% у септембру, на 21,7% у октобру.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца



*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Повећан је НП предузећа која сматрају да су се пословни услови у претходна три месеца побољшали – са 11,2% септембру на 16,7% у октобру, што је највиша вредност откада је ово питање уведено у анкету, док је НП испитаника који очекује побољшање пословних услова у наредних 12 месеци остао готово исти као у септембру.

Инфлациона очекивања синдиката

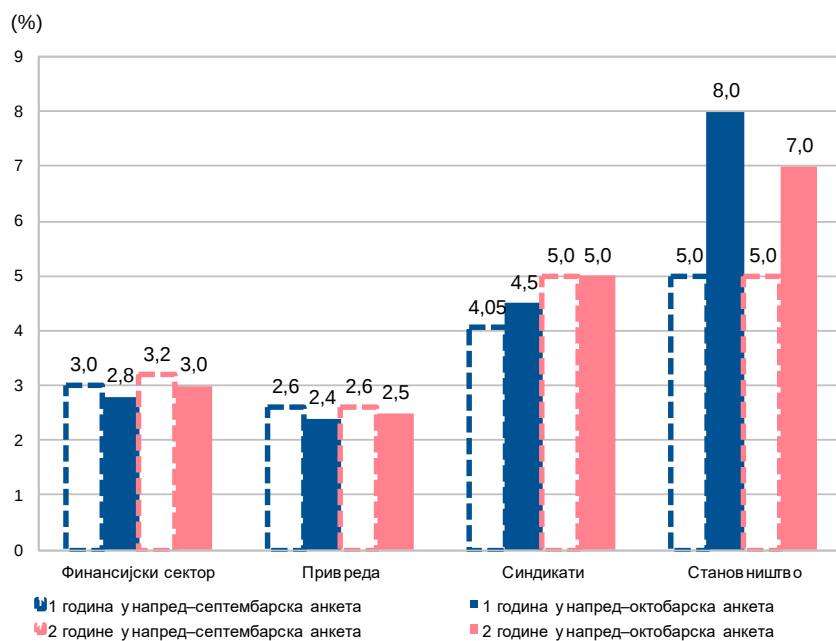
Према резултатима анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката повећана су на 4,5% (септембар 4,05%), док су средњорочна очекивања остала непромењена (5,0%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима октобарске анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања становништва су порасла, тако да за годину дана унапред износи 8,0%, а за две године унапред 7,0%.

Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године дана унапред



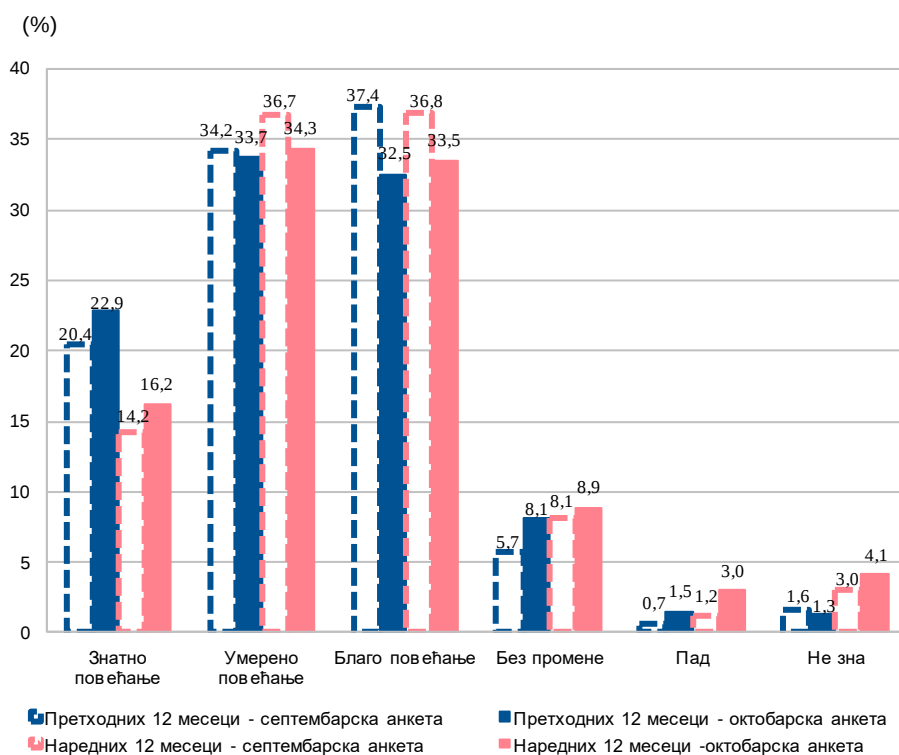
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (67,8%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана, што је нешто нижа вредност од септембарске. Октобарска анкета међу становништвом показује, као и претходних месеци, да испитаници очекују појефтињење одеће и производа кућне хемије. Насупрот томе, бележи се раст НП испитаника који очекују поскупљење горива, што би се могло довести у везу с растом светске цене нафте у претходном периоду, и последично вишим ценама нафтних деривата код нас.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

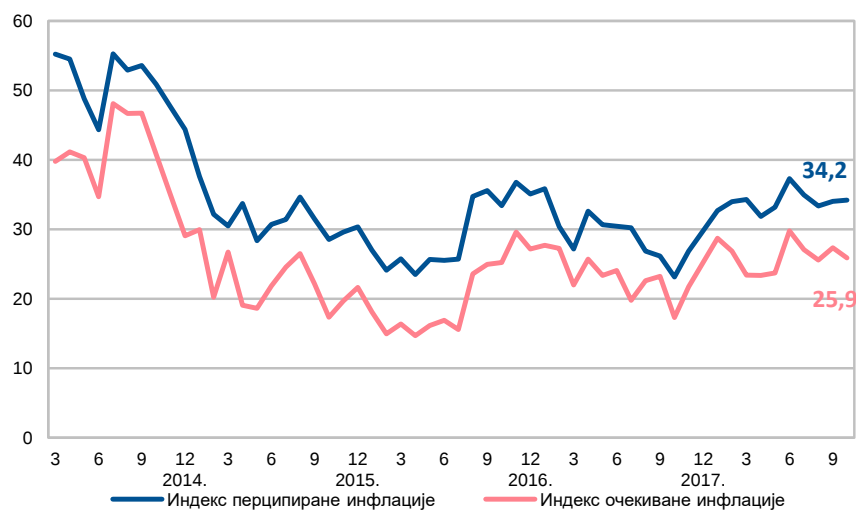


Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Овако кретање резултат је тога што **део становништва који има**

перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)



Извор: Ипсос.

² Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.